

ANA BABA VE GENÇLER

İlkokul yılları uyumlu geçen bir çocuğun ergenlikte tepkilerinde ve davranışlarında beliren değişimler pek çok ana babayı hazırlıksız yakalar ve şaşırtır. Çünkü ana babalar çocuk büyüdükçe daha uslanır daha az sorun çıkarır sanırlar. Her şeyin yoluna girdiğini sandıkları bir dönemde birden ortaya çıkan huysuzluklara, tedirginliğe ve nedensiz öfke patlamalarına bir anlam veremezler. Eve dilediği gibi girip çıkan, hiçbir şeyi beğenmeyen en ılımlı uyarılara sert karşılıklar veren genç karşısında, soğukkanlı kalamazlar. Çünkü gençteki değişmeyi ergenlik dönemine bağlamak istemezler. Bu nedenle onların tepkileri de sert olur. Sevecen ve yumuşak bir yaklaşımı bile geri çeviren, üstüne varılınca öfkeden deliye dönen genç karşısında bocalar, nasıl tutum takınacaklarını bilemezler. Çocuklarının kendilerinden uzaklaştığını, hatta kendilerine düşman gözüyle baktığını anlayınca üzüntüye kapılırlar. Öğütleri batar, iyi niyetli sözleri geri teper. Böylece iletişim kopar, ilişkiler karşılıklı bağrıışmaya ve meydan okumaya dönüşür. Gencin kurallara aldırmaıışı, yasaklara boş veriışı onları çileden çıkarır. Bu evde yaşanmaz! Diye kapıyı çarpıp sokağa çıkan genç bir süre sonra hiçbir şey olmamış gibi neşeli eve dönebilir, anasıyla şakalaşıp kardeşine takılabilir. Odasına kapanıp müziği sonuna dek açabilir. Ertesi gün sınavı varken telefon başına geçip yarım saat önce ayrıldığı arkadaşlarıyla uzun uzun konuşur. Sınavı hatırlatılınca, Ben ne yaptığımı biliyorum, dersime çalıştım bitti diyebilir.

Ana babaları daha da şaşırtan gencin dışarıda sıkılğan davranırken evde bu kadar huysuz, sinirli, tedirgin oluşu ve her şeye tepki göstermesidir. Eş dost yanında saygılı, uslu, akıllı davranırken evde ters, aksi, suratsız, güç beğenir ve değişken oluşunu bir türlü anlayamazlar. Çevreden , çocuklarıyla ilgili övgülü sözler duyan ana baba birbirine bakışmadan edemezler.

Gencin kendisine karşı duyduğu yabancılık duygusu öyle yoğunlaşabilir ki, kendisinin bu evde istenmediğini, değer verilmediğini düşünür. Kendisi haklı, ana babasının tepkilerini, anlayışsızlıklarını abartır, baskılarını, kısıtlamalarını yana yakıla anlatır. Kısacası kimse onu anlamıyordu. Oysa genç kendi kendisini de anlamakta güçlük çekmektedir. Ailesine karşı keskin bir eleştirici olmuştur, ama kendi iç çelişkisini, durmadan değişen ruhsal durumunu, aşırı tepkilerini doğru değerlendiremez.

Onu en iyi anlayan artık arkadaşlarıdır. Kendisi gibi evden kopan, bağımsızlık arayan arkadaş kümesine sığınır. Orada kendisine değer veren, sıkıntısını paylaşan, birlikte eğlenen yaşlıları vardır. Arkadaş seçimine karışılması ya da arkadaş ilişkisinin koparılması bu çağda genci en sert tepkilere iter. Ana babasıyla çatışması doruğa varır. Evden kopan ve evi akşamdan akşama otel gibi kullanan gence karşı ana baba da aldırmaı davranamaz. Yasaklar konur, kısıtlamalar getirilir. Bu önlemler aşırıya giderse genç, derslerini savarak, ana babadan habersiz okulu asarak tepkisini belli eder. Kız erkek arkadaşlığı konusundaki aşırı kuruntularda genci sıkır. Kiminle geziyordun, neden geç kaldın? Gibi sıkıştırmaılar ve güvensizlik öfke patlamalarına yol açar. Madem ki bana güvenmiyorsunuz, ben be bildiğim gibi davranırım diyebilir. Bu nedenle çok tutucu aileden gelen kızların kaçamak ilişkilere daha sıkı yöneldikleri görülür.

Arkadaş kümesinin genç üzerindeki etkisi arttıkça ana babaların da tedirginliği artar. Ana-babalar derslerin aksamasını haylazlığını, başına buyruk davranışını hep arkadaş topluluğunun kötü etkisine bağlarlar. Ana babaların sandığının tersine bir genci arkadaşları ayartmaz, çoğunlukla genç kendi eğilimine uyan gençleri arar bulur. Okuldan sık sık kaçan gençlerin ortak bir özelliği vardır. Hepsi de okulda başarısız olan gençlerdir. Genel bir kural olarak gencin ailesiyle çatışması büyüdüğü oranda arkadaş kümesinin ayartıcı etkisine kapılma olasılığı artar.

ÖNERİLER

Çocuğunuzun sağlık durumu ile yakından ilgileniniz. Sağlık durumu çocuğunuzun okul başarısını etkilediği gibi bazı rahatsızlıkların bilinmemesi veya tedavi ettirilmemesi de bir takım uyumsuz davranışların sebebi olabilir.

Çocuğunuza kahvaltı yaptırmadan kesinlikle okula göndermeyiniz, çocuğunuzun kılık kıyafetine özen gösteriniz. Kıyafetlerin okul kurallarına uymasına ve temizliğine dikkat ediniz.

Düzenli uyku, çocukların hayatında özel bir önem taşır. Sinir sisteminin dinlenmesiyle enerji toplama, uyumaya bağlıdır. Çocuğunuzun her gün belirli saatlerde uyumasına özen gösteriniz.

Çocuğunuzun korkutmayınız. Fazla baskılardan, bedeni cezalardan, olmayacak sınırlamalar koymaktan sakınınız. Çocuğunuza rahat bir çalışma ortamı hazırlayınız. Devam durumunu takip ediniz . Bu konuda okul yönetiminden bilgi alınız. Çocuğunuzun zararlı alışkanlıklar edinmesine engel olunuz. Onları zararlı alışkanlıklara karşı duyarlı hale getiriniz.

Çocuğunuzun her türlü problemi için rehberlik servisine başvurunuz, problemleri için çocuğunuzun da rehberlik servisine başvurmasını sağlayınız. Problemlerinizi çocuklarınızın yanında tartışmayınız. Tartışmalarınız onların mutsuz, güvensiz, endişeli olmalarına sebep olur. Çocuğunuzun yanında ona uygulanan eğitimin tartışmasını yapmayınız. Okul ve öğretmenlerle ilgili görüşlerinizi çocuğunuzun yanında açığa vurmayınız. Çocuğunuzun ders öğretmenlerini tanıyınız. Öğretmenlerin tavsiyelerini yerine getiriniz.

Çocuğunuzun okul hayatıyla ilgili olarak anlattıklarını dinleyiniz. Çocuğunuza iyi notların yanında zayıf notlarının olmasının da normal olduğunu, çalışarak zayıf notlarını düzeltebileceğini ifade ediniz.

Çocukların iyi bir kişilik yapısına kavuşmaları, toplumların güveni ve güçlü olan genç kuşakların toplumların gelecekte vereceği sorumluluklara umutla hazırlanabilmeleri için, aile-okul çalışmalarının yeterli ve birbirini destekler nitelikte olması gerekir.

Çocuklarımız bizimidir, bizim ve toplumumuzun devamını sağlayan, geleceğe uzanan zincirin halkalarıdır. Çocuklarımız büyümek ve gelişmek zorundadırlar. Çocuklarımızın büyüdükçe bize benzemelerini isteriz; bu istekte yüzde yüz haklı olamayız. Çocuklarımız büyüyecekler fakat kendileri için büyüyeceklerdir, büyürken kendi kişiliklerini bulmaları haklarıdır. Toplumumuzun gelişmesi bu farklılaşmaya bağlıdır.

Bütün bunların çözümü için biraz daha anlayış biraz daha sabır biraz daha hoşgörü...